

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.  
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.  
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.  
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.



# · HVAR 8 DAG ·

ILLUSTRERADT

MAGASIN



FLYGSKOLAN VID LJUNGBYHED.

18:DE ÅRG

DEN 17 DECEMBER 1916

N:o 12



Fot. Malmer's, Landskrona.

Kliché: Bengt Sjöberg.

*Enoch Thulin.*

# ENOCH THULIN.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA.

*Enoch Thulin* är född den 15 september 1881 "söder omlandsvägen" i Simris där fadern var präst. År 1899 aflade han mogenhetsexamen i Lund hvarefter han övergick till studier vid samma stads universitet med matematik och fysik som huvudämnen. År 1902 blef han sålunda fil. kand. och 1911 fil. lic. Redan före denna senare examen hade hans intresse inriktats på det ämne hvilket han sedermera skulle taga till uppgift att främja och vidare utveckla nämligen flygtekniken och dess problem. Alltsedan

1908 blir flygproblemet företrädesvis föremål för hans studier hvilka bedrifvas dels i Frankrike och dels här hemma. Åren 1910—1912 finna vi honom vid Stockholms Högskolas fysiska institution utarbetande sin gradualafhandling som grundar sig på en experimentell undersökning af "Luftmotståndet mot tunna plattor med föränderlig hastighet". Vid denna tidpunkt står den ifrågavarande vetenskapen inför sin begynnelse, ty några praktiskt värdefulla resultat äro då ännu icke kända. Först 1911 publicerar Eiffel, den mest framstående vetenskapsmannen på detta område, sitt mera grundläggande arbete: "La résistance de l'air et l'aviation", efter att likväl sedan 1907 hafva utgifvit en del afhandlingar i samma ämne. Som Thulin i afslutningen af sin afhandling framhåller är kännedomen om luftmotståndet och dess lagar af synnerlig vikt för en rationell utveckling af den moderna flygtekniken. Under de senaste åren har äfven den experimentella aerodynamiken lämnat resultat af största praktiska värde. Först i och med framträdandet af densamma har man kunnat övergifva de första trefvande försöken för att med större medvetenhet söka sig fram till målet.

Thulin promoverades till Fil. dr i Lund 1912 och samma år reser han till Sommers flygskola i Frankrike vid hvilken han aflägger proffen för det internationella certifikatet på Sommer-monoplan.

Efter sin flygutbildning återvänder han till Sverige där en synnerligen sträfsam tid väntar honom. De svenska flygarne hafva då de sämsta tänkbara förhållanden: omodern maskiner eller inga alls och det ekonomiska stödet hos allmänheten som de i de flesta fall direkt eller indirekt måste anlita är svagare än någonsin. Thulin lyckas emellertid sommaren 1913 förskaffa sig "Nordstjärnan", en af

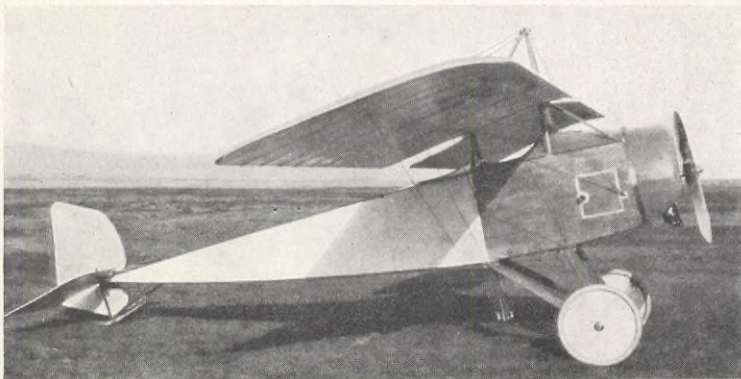


ETT AF DE SENASTE THULINBIPLANEN.

baron Cederströms äldre maskiner, som då redan sett sina gladaste dagar efter att halva fört en något flaxande tillvaro, både på det ena och andra sättet. Men i handen på en viljans man får den nu nytt lif. Den lämnar sitt ruggiga bo i Örebro där den strängt bevakats, åter får den lämna marken, nu för att sväfva fram öfver den rutiga, skånska slättbygden. Thulin börjar sålunda en intensiv flygverksamhet med uppvisningar och passagerarflygningar.

I augusti 1913 deltagar Thulin i täflingen Malmö—Stockholm, hvilken distans han tillryggalägger trots en hel del vedermödor. September samma år flyger han Landskrona—Stralsund—Trelleborg, den första och hittills enda färd fram och åter öfver Östersjön. Anmärkningsvärdt härvid var att flygningen utfördes med en landmaskin, ett förhållande som kanske mera tangerade det dristiga än det be'änksamma äfven om man tager i betraktande att flygmaskinen var försedd med flytanordning i och för en eventuell vattenlandning. Samma månad flyger han Göteborg—Köpenhamn med mellanlandning.

Af det följande årets talrika flygningar skola vi här endast nämna de märkligare. I april 1914 flyger han Paris—Landskrona med passagerare hvarvid han använder sig af en i Frankrike nyinköpt maskin af märket Morane-Saulnier, ett af de bästa franska fabrikaten hvilket isynnerhet gynnats af de mera kända flygarne exempelvis Brindejonc, Garros m. fl. Så godt som omedelbart därpå flyger han Malmö—Stockholm. Denna flygning fick sin särskilda betydelse därigenom att flygmaskinens användbarhet i kommunikationens tjänst ådagalades på ett synnerligen frappant sätt på initiativ af Dagens Nyheter. Den stora Baltiska utställningen i Malmö skulle öppnas i maj och det visade sig därvid omöjligt för stockholmstidningarna att genom järnvägsförbindelserna erhålla fotografier från öppnandet i sådan tid att desamma kunde återgifvas den följande dagen. Den nämnda tidningen träffade emellertid med Thulin öfverenskommelse att han så fort sig göra lät skulle flyga från Malmö till Stockholm medförande de högeligen önskvärda fotografierna. Allt gick efter beräkning och Thulin tillryggalade distansen på 4 timmar och 17 minuter. Dagen därpå meddelade blott en stockholmstidning fotografier från utställningens öppnande.



SKÅNEKVINNORNAS ANDRA FLYGMASKIN AF "PARASOLLTYP".

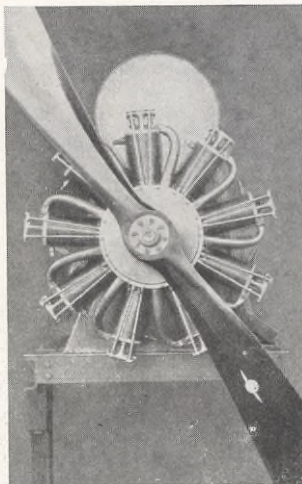
Knappt 48 timmar sedan Thulin fullbordat denna vackra distansflygning flyger han Göteborg—Köpenhamn på något mer än två timmar. Äfven denna gång gällde det att utnyttja det moderna fortskaffningsmedlets fördelar. Thulin hade nämligen öfverenskommit med löjtnant von Blixen-Finecke, den sedermera kända militärflygaren, att mediöra honom såsom passagerare mellan de båda städerna för att genom det enda till buds stående medlet sätta honom i tillfälle att deltaga i kapplöpningar hvilka så godt som samtidigt gingo af stapeln i Göteborg och Köpenhamn. Flygningen blef ur alla synpunkter lyckad såväl för förare som passagerare. I det praktiska utnyttjandets tecken går äfven Thulins spaningar efter finnbåtarna i mars detta år.

Man kan hafva skäl att antaga att det efter dessa flygningar var mer än en som fick ögonen öppnade för aviatikens rent praktiska betydelse och att detta ådagalagts på ett sätt som icke kunnat undgå att göra ett varaktigt intryck på allmänhetens uppfattning af flygning, en uppfattning som dessförinnan varit föga ägnad för förståelse. Hvar och en kunde nu konstatera att flygmaskinen redan är ett i hög grad tidsbesparande kommunikationsmedel utan att allt för stora fordringar behöfde ställas på fantasien. Och åtskilliga insågo nog härigenom att flygningen i en icke allt för aflägsen framtid skall öppna nya möjligheter för mänskligheten.

Men Thulins verksamhet har äfven i vidsträckt grad varit förlagd till den egentliga flygtekniken. Redan under år 1913 hade han samarbetat med Oscar Ask i Landskrona vid dennes flygmaskinsverkstad. År 1914 öfvertog Thulin verkstaden, förändrade och utvidgade densamma och lade därmed grunden till den nuvarande fabriken. I juni 1915 ombildades denna till A.-B. Enoch Thulins Aeroplanfabrik. Denna omfattar för närvarande tillverkning af flygmaskiner och flygmotorer samt utbildar flygare. Motortillverkningen upptogs i början af 1915 samtidigt med att staten gjorde en beställning på 10 stycken motorer. Sedermera hafva beställningar äfven ingått från Danmark. Flygmaskinstillverkningen omfattar såväl hydroplan och land-



THULIN SOM FLYGARE.



ROTATIONSMOTOR PÅ 80—100 HK.  
af Thulins konstruktion och tillverkning  
— modifikation af fransk motor.

maskiner som monoplan och biplan. Fabriken sysselsätter omkr. 300 arbetare och förfogar öfver eget aerodynamiskt laboratorium samt materialpröfning. Uteslutande svenskt material användes vid tillverkningen och med något undantag är bearbetningen af detsamma förlagd till fabriken.

Flygskolan startades i juli 1915 och till densamma hör vid Ljunbygd 3 strörre hangarer och vid Bonarpshed 2 dylika. Den förfogar inalles öfver 10 å 11 flygmaskiner. Tills dato hafva 30 flygare utbildats hvilket utgör ungefär hälften af alla svenska flygare som utbildats såväl inom som utom landet.

A.-B. Enoch Thulins Aeroplanfabrik utger en skriftserie som kommer att behandla skilda ämnen rörande flygtekniken och af hvilken en första del författad af Thulin och Malmer utkommit med titeln: "Flygmaskinen".

Till sist må här erinras om den stora insats Thulin gjort i Skånekvinnornas aeroplaninsamling, till hvilken han äfven på sätt och vis kan anses hafva gifvit upphoivet. Direkta tillskott till insamlingen har han lämnat dels genom flyguppvisningar till förmån för densamma och dels genom åtskilliga passagerareflygningar. Skånekvinnornas exempel har följts af kvinnor i Småland och Medelpad och önskvärdt vore att dessa insamlingar äfven togos upp i flere af Sveriges landskap hvarigenom vi skulle kunna erhålla ett värdefullt tillskott till vår luftflotta.

Thulin tillhör Aeronautiska Sällskapets styrelse. Han har tilldelats Aeronautiska Sällskapets och Kungl. Automobilklubbens guldplaketter.

Vid ett visst tillfälle skref Thulin: Forna tiders människor sökte ett lifselixir, som kunde öka lefnadsdagarnes antal. Nutidsmänniskan har bättre lyckats på en annan väg: hon fäster sig inte så mycket vid hur många gånger solen går upp för henne, men hon vill, att mycket skall ske innan den går ned igen. Uret duger icke som tidsmätare då det gäller ett människolif. Det mätes ej i sekunder och solhvarf, utan med rikedom på intryck och handlingar. — Thulin har i denna mening i hög grad utnyttjat den moderna människans lifselixir, med största fordringar på sig själf har han framför allt varit en handlingens man.

SVENSKA BILDER FÖR DAGEN.



Foto. Nilsson, Kristianstad

DEN 30 NOVEMBER, CARL XII:S DÖDSDAG, HÖGTIDLIGHÅLLES I KRISTIANSTAD. Fackeltåget på Stora Torget.

Kliché: Kem. A.-D. J. — Sjöström, Sjöström—Og.



Foto. Pihl, Hesselholm.

RÖDA-KORS-UTSTÄLLNING I HESSEHOLM.



FRANSKA SÅRADE HOS SVENSKA KONSULN I MARSEILLE.



HVAR 8 DAGS GÜTEDORGSFOTOGRAF.

HOLLÄNSK KRIGSAMBULANS PÅ GENOMRESA FRÅN RYSSLAND.

Kliché: J. — Sjöström, Sjöström—Og.

Röda korsets lokalafdelning i Hesselholm har i dagarna haft en utställning hvarvid exponerats de inom föreningen förfärdigade stora förråden af sjukvårdsartiklar, 15 fullständiga sängutredningar, ett betydligt antal sjukhusdräkter, förbandsvaror m. m. Ordförande i lokalafdelningens styrelse är fru Helga Granlund.

En holländsk krigsambulans, hvilken ståt under ledning af dr Wiederholt, har i dagarna på hemresa från Ryssland passerat genom Sverige, där uppehåll gjorts i Stockholm och Göteborg. Ambulansen har under lång tid varit stationerad i Ryssland, men nu på grund af krigets afmattning under vintermånaderna icke ansett en fortsatt tjänstgöring där erforderlig.

# DET NYA RADIUMHEMMET I STOCKHOLM.



①



②



③



④



⑤

1. RADIUMHEMMET VID FJÄLLGATAN.
2. ENSKILDT RUM.
3. ALLMÄN SAL.

Svenska Cancerföreningens i Stockholm befinnliga specialsjukhus för radiumbehandling mot kräfta, hudtuberkulos, lupus m. m., känt under namnet *Radiumhemmet*, inflyttade för någon tid sedan i Schartaus handelskolas förutvarande läroverksbyggnad, Fjällgatan 23,

hvilken undergått en fullständig omdaning för att fylla de med dess nya uppgift som sjukhusbyggnad förenade krafter.

Hemmet visades i sin nya gestalt för första gången den 7 nov. för därtill inbjudna. Som representant för drottningen hade inställt sig general Rosenblad och grefvinnan Lewerhaupt under det prinsessan Ingeborg personligen infunnit sig. Bland öfriga inbjudna märktes medicinalstyrelsens chef generaldirektör Buhre, öfverståthållaren, representanter för stadsfullmäktige, Svenska cancerföreningens medlemmar m. fl.

Det nya Radiumhemmet, hvilket är afsedt för 32 patienter, däraf 28 på allmän sal, innesluter utom sjuk- och samlingssalar två stora laboratorier för radium ljusbehandling.

Hemmet hvilket bildades år 1910 på initiativ af prof. J. Berg, står under ledning af Forsell. Dess ekonomi är baserad på en del fonder, hvika dock visat sig otillräckliga hvåföre man bl. a. för att finna medel till en ytterst nödvändig ökning af anstaltens radiumförråd hos riksdagen hemställt om ett anslag på 200,000 kr.

H. S. DA STOCKHOLMSFOTOGRAF.

4. BEHANDLING. 5. OPERATIONSNUM.



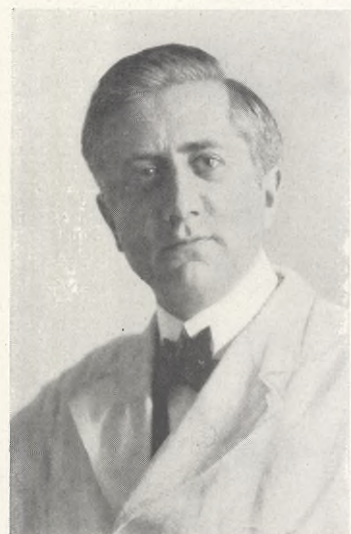
H. 8 Da GÖTEBORGSFOTOGRAF.

PROFESSOR VITALIS NORSTRÖMS  
BEGRAFNING DEN 4 DEC.

dentkåren sjöng, talade Högskolans rektor professor Otto Sylwan och studentkårens ordf. doc. Sverker Ek.

„En petition om nåd för de s. k. „Amaltheamännen“. Anton Nilsson, Algot Rosberg och Alfred Stern, överlämnades den 5 dec. till konungen af en deputation, bestående af representanter för den fackliga landsorganisationen, socialdemokratiska arbetarepartiet, transportarbetareförbundet och den socialdemokratiska riksdagsgruppen. Petitionen var undertecknad, förutom af de uppvaktande, af ett hundratal andra personer, däribland ett stort antal riksdagsmän samt en del kända författare och konstnärer. Vid uppvaktningen närvaro äfven Sterns moder samt Rosbergs mor och syster, med hvilka konungen vänligt uppehöll sig för att göra sig underrättad om deras familjeförhållanden.

Deputationen uppvaktade därefter äfven statsministern och justitieministern.



PROFESSOR GÖSTA FORSELL,  
Radiumhemmets öfverläkare. Biografi årg.  
XVII: 20. H. 8 Da STOCKHOLMSFOTOGRAF.



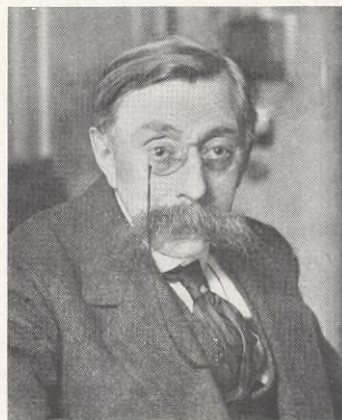
H. 8 Da STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Kliché Kom. A.-B. Bonst. Sjöbergsgårds, S. Malm—Gbg.

DEN NYA NÅDEANSÖKNINGEN HOS KONUNGEN FÖR AMALTHEAMÄNNEN.  
Fr. v.: Petitionens frambringare, kassör O. Ericsson, samt Alfred Sterns mor, Algot Rosbergs syster och mor framför K. Stoltet.

Den belgiske diktaren *Emile Verhaeren* föll, enligt från Rouen ingångna meddelanden, den 27 nov. offer för en ohygglig olyckshändelse, hvilken efter några ögonblicks förlopp medförde hans död. Verhaeren skulle på aftonen afresa från Rouen till Paris då han på perrongen, där stark trängsel rådde, rycktes med af folkhoppen fram mot tåget, hvilket ännu befann sig i rörelse. Han försökte komma upp på fotsteget till en vagn, men snafvade och föll under en af vagnarne hvars jul fruktansvärt massakrerade honom.

Verhaeren, som var född år 1855, vann då han först framträdde som skald föga förståelse för sin konst. Efter en upprörd ungdomstid med ett obundet bohémiföljd af en period af sjuklighet och andlig depression, inträdde han på 1890-talet i ett nytt skede af rik poetisk alstring ur hvilken framgick ett antal dikter, hvilka genom sin egenart, sin eruptiva kraft, sin intensiva känslolöd och formens bländande skönhet ställde skalden i främsta ledet af samtidens största diktare.



EMILE VERHAEREN,  
den berömda belgiske diktaren, har i dagarne  
ön kommit under en järnvägsresa.



DEN MINSPRÄNGDE ÅNGAREN "PRINSESSAN INGEBORG" I LINDHOLMENS DOCKA. En god bild af skadan. — Amatörfoto. P. Samuelsson, Gbg.

även barken "Senta" från Göteborg, hvilken för några dagar sedan utanför norska kusten hejdades af en tysk undervattensbåt och sköts i sank af densamma. Besättningen räddade sig i land. "Senta" befann sig vid tillfället på resa från Göteborg till Sydafrika med bräder.

Till bild å sid. 188.

En Strindbergspremiär som motsetts med ganska stor spänning och som öfverträffade förväntningarne var Dramatiska teaterns framförande af "Kamraterna" på måndagen i förra veckan. Stycket har visserligen gifvits här för åtskilliga år sedan på den första Intima teatern, men förlänades nu en helt annan färg än vid nämnda tillfälle. I "Kamra-



Amatörfoto. A. Bergqvist, Vänersborg

Källa: Brant Sjövarvs.

DEN AF TYSKARNE BESINNINGSLÖST SÄNKTA GÖTEBORGSBARKEN "SENTA".



Amatörfoto. E. Nordqvist, Kalmar.

VÅRT NYASTE FYRSKEPP "ÖLANDSREV" på väg till Karlskrona i och för upplägning under vintern. för att därefter stationeras vid Ölands södra udde. — Fyrskeppet, Sveriges modernaste, är försedt med trådlös telegraf samt apparater för undervattenssignalering.

Källa: Brant Sjövarvs.

## H. 8. D:s Novellpristäflan

Vi fästa den allmänna uppmärksamheten på den af H. 8. D. uthysta stora Novellpristäflingen, kungjord i n:r 5 tillika med alla i samband därmed stående bestämmelser. — För täflingen, hvilken står öppen för vårt lands alla författare (där inbegripne amatörer) hafva utfästs

**2,000 kr. i pris.**

Författare medgifves på begäran täfla om endast största priset. Ernås ej detta äger H. 8. D. då inlösa manuskript utom täflan efter vanlig uppgörelse.

Vi hänvisa i öfrigt till utförliga meddelanden om tällingsregler m. m. i häft. 10 och 5

Bland de svenska fartyg som under den senaste tiden på ett för svensk uppfattning så utmanande sätt fallit offer för det skärpta tyska u-båtskiget är

terna" är totalstämningen betydligt ljusare än hos Strindbergs flesta öfriga komedier och detta jämte det på alla händer förträffliga spelet bidrog till succén. Anders de Wahl var briljant och slog aldrig öfver i några manér. Fru Astri Torsell skötte äfven öfverraskande bra sin uppgift. Af de öfriga uppgifterna framstod bäst frök. Schildknechts intelligent och måttfullt utformade karlkvinna, men äfven hrr Bror Olsson, Roeckhansen och Kåge samt fru Lindberg gävo utmärkta typer. Salongen var synnerligen tacksam och applåderade lifligt. Stycket blir otvifvelaktigt en kassapjes.



NYUTNÄMNINGAR INOM HÖGRE ARMÉBEFÄLET. I.



C. A. H. JUNGSTEDT.

Generalmajor. Inspektör för militärläroverken.



J. G. F. WRANGEL.

Generalmajor. Chef f. IV arméfördeln.



E. W. BERGSTRÖM.

Generalmajor. Chef för VI arméfördeln.

HUGO JUNGSTEDT. F. 54. U.-löjtn. v. Fortifik. 73, öfv.-löjtn. v. Gen.-st. 99, chef f. Krigshögsk. 01—02, öfverste och sek.-ch. f. Lifreg. t. f. 02—11, gen.-major i a. 10, chef f. 4 arméförd. o. öfverkommend. i Stockholm s. å. Fr. 1 jan. 1917 inspektör f. militärläroverken, hvars innehafvare är afsedd att v. mobilisering och krig vara arméchef.

AXEL CARLESON. F. 61. U.-löjtn. v. Smålands gren. 81, öfv.-löjtn. v. Gen.-st. 06, v. Jemtl. fältl. 06, öfverste och chef f. Skarab. reg. 09; fr. 1 jan. 1917 generalmajor i armén o. militärbefälh. på Gotland.

GUSTAF WRANGEL. F. 58. U.-löjtn. v. Kronob. reg. 77, maj. v. Gen.-stab. 97, öfv.-löjtn. v. Hels. reg. 01, öfverste o. chef f. Dalreg. 03, generalmajor och chef f. 6 arméfördelningen 10. Från 1 jan. 1917 chef för 4 arméfördelningen och öfverkommendant i Stockholm.

EMIL MÖRCKE. F. 61. U.-löjtn. v. Västg. reg. 79, öfv.-löjtn. v. Gen.-stab. 06, v. Hall. reg. s. å. öfverste o. chef f. Hall. reg. sedan 09. I dagarne utn. till generalmajor i armén. Statsråd och chef för Landtförsvarsdepartementet sedan 14.

ERIK BERGSTRÖM. F. 57. U.-löjtn. v. 2:a Lifgren. reg. 78, maj. v. Gen.-st. 98, öfv.-löjtn. v. Kalmar reg. 02, öfverste o. chef f. Västg. reg. 04, gen.-major och militärbefälhafvare på Gotland 12; från 1 januari 1917 chef för 6:e arméfördelningen.

MAGNUS BLOMSTEDT. F. 59. U.-löjtn. v. Nerikes reg. 77, öfv.-löjtn. vid Gen.-stab. 01, chef f. Landtf.-dep. komm.-exp. 1900, öfverste vid Gen.-st. 03, öfverste o. chef f. 2:a Lifgren.-reg. 05; i från 1 jan. 1917 generalmajor i res. o. afsked fr. reg.



J. A. F. CARLESON.

Generalmajor. Militärbefälhafvare på Gotland.



B. B. E. MÖRCKE

Statsråd. Generalmajor.



J. A. M. BLOMSTEDT

Generalmajor.

## DEN GAMLE KEJSARENS SISTA FÄRD.



Överst; DEN FURSTLIGA PROCESSIONEN: Främst kejsar Karl, kejsarinnan Zita och ärkehertigen-tronföljaren Josef Otto; närmast bakom: konungarne of Sachsen, Bayern och Bulgarien; därefter kronprins Gustaf Adolf (X), tyske kronprinsen samt prins Ferdinand af Spanien.

Mellerst: EN ÖGONBLICKSBILD MED SVENSKA (X) OCH TYSKE KRONPRINSARNE samt KONUNGARNA AF BULGARIEN OCH BAYERN (främst).

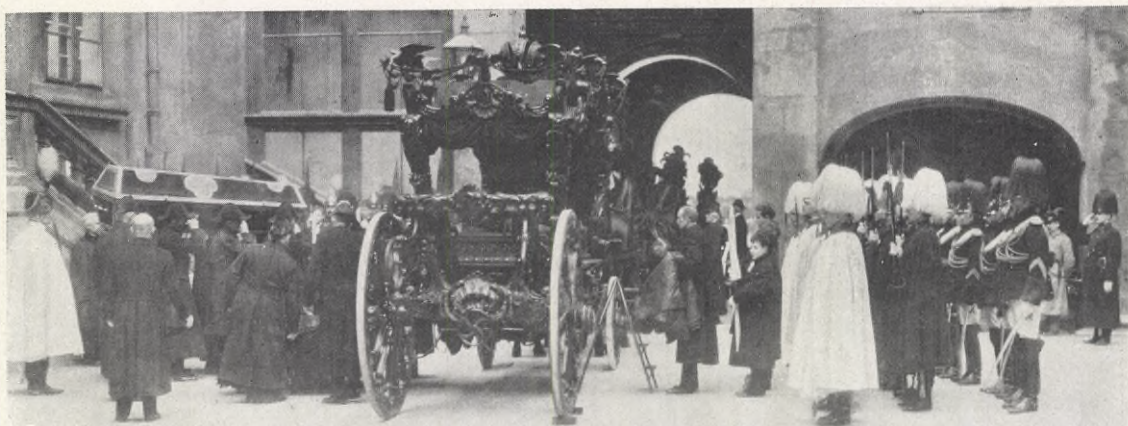
Käjsar Franz Josefs stoft, som den 27 nov. under stora högtidligheter överförts från Schönbrunn till Hofburg, fördes den 30 nov. därifrån till den sista vilan under furstliga ärebetygelses och utvecklandet af den mest storslagna prakt. Från Hofburgerkapellet gick sorgetåget till Stefansdomen, där jordfästningen förrättades af furst-ärkebiskopen af Wien, hvarefter kistan i högtidlig procession fördes till den sista vilan i Kapucinerkyrkans grafhvalf. I processionen syntes närmast efter kistan käjsar Karl och kejsarinnan Zita med den 4-årige tronföljaren ärkehertig Franz Josef Otto. Därefter följde öfriga furstliga anförwandter och gäster, konungen och drottningen af Bayern, svenske och tyske kron-



Efter fotografier

GENOM WIENS GATOR.

Kliche: Bengt Sjöqvist.



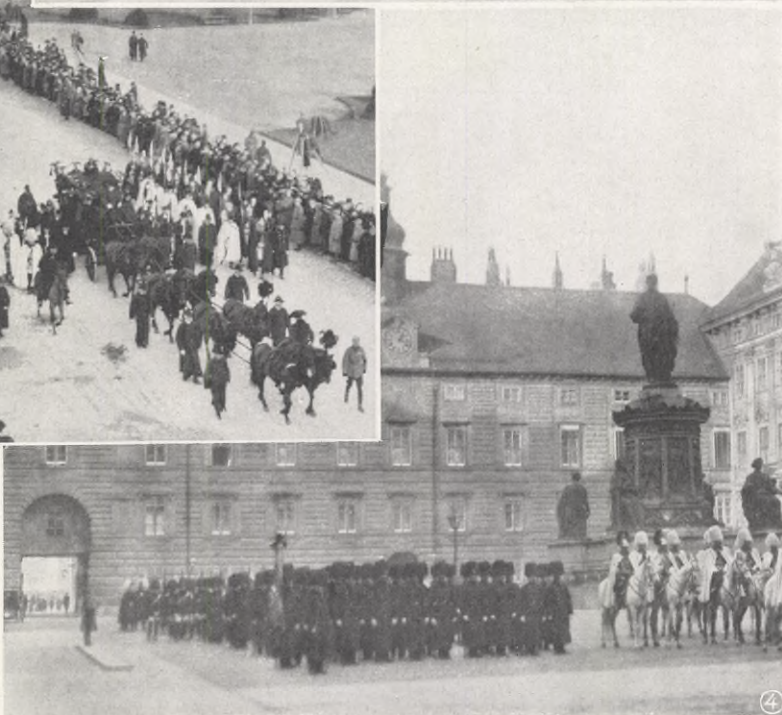
KEJSAR FRANZ JOSEFS BISÄTTNING I WIEN.

1. KISTAN UTBÄRES FRÅN HOFBURG.
2. KEJSERLIGA LIFGARDET I PROCESSIONEN.



3. PROCESSIONEN UTGÅR FRÅN HOFBURG.

prinsarne, turkiske tronföljaren, infant Ferdinand af Spanien, prins Valdemar af Danmark, kronprinsen af Sachsen, kronprinsen af Bulgarien, den afiidne kaisarens döttrar, ärkehertiginnorna Gisela och Marie Valerie, grevinnan Stephanie Lonyay m. fl. Utefter de gator sorgetaget drog fram bildade hufvudstadens befolkning häck, bringade den bortgångne oförgätlige kaisaren sin sista hyllning. I Kapucinerkyrkans grafkapell har kaisarens kista fått sin plats mellan kaisarinnan Elisabeths och kronprins Rudolphs sarkofager.



4. PÅ BORGGÅRDEN.

Efter fotografier.



ERKEHÄRTIG FRIEDRICH (1) BESÖKER GENERAL VON FALKENHAYN (2) VID RUMÄNISKA FRONTEN där generalen i samverkan med von Mackensen nått så utomordentliga resultat.



W. W. Photograph.

Kliche: Ernst Silberparre.

DROTTNING ELEONORE AF BULGARIEN (X) vid fronten.

### VÄRLDSKRIGET.

En rad lysande framgångar för centralmakternas härar i Rumänien förde under veckan 3-10 dec. det rumäniska fälttåget till ett hastigt och dramatiskt afgörande. Bukarest var det centrum mot hvilket centralmakternas alla stötar riktade sig, och redan den 7. stodo deras härar som segrare i den rumäniska hufvudstaden. I korthet förlöpte händelserna på följande sätt: Norrifrån ryckte centralmakternas kolonner fram i floddalarna, som själfva gå i riktning mot Bukarest: den i Dombrovitzadalen marscherande kolonnen, som slagit rumänerna vid Campolung i förra veckan, hade den 4 hunnit fram till Targovistra, där den ändrade marschriktning och gick österut mot Ploesci, hufvudorten i petroleumdistriktet.

Den längs Argesu (öster om Dombrovitz) kommande kolonnen, som i förra veckan tog Pitesci, hade likaledes slagit in i en östligare riktning och stod den 4 vid Titu, järnvägsknut söder om Targovistra. — Mackensens sydarméer stodo redan i en båge omedelbart söder om Bukarest, och ringen började nu hastigt slutas i väster och norr. Den rumäniska hären stod redan innanför fästningsgördeln, och man undrade, om den skulle besluta sig för ett försvar af hufvudstaden. Eröfringen af Ploesci, som skedde den 6, afgjorde beslutet, ifall det icke redan var afgjort. Det gällde för rumänerna att oöfdröjligen komma bort från Bukarest för att inte via Ploesci bli afskurna i ryggen. En annan viktig konsekvens fick Ploescis fall, i det härigenom den rumäniska armé, som hela tiden hållit stånd vid Predeal och försvarat Sinaia, härmed utmanövrerats ur sina ställningar genom hotet i ryggen. Bukarest var nu moget för sitt fall, och den 7 intågade centralmakternas trupper utan

att ha mött något nämnvärdt motstånd. Rumänerna hade aftågat. Den nämnda Predealarmén sökte i hast undkomma, men gensköts och tvingades till största delen att kapitulera.

Ett annat drama utspelades på samma gång långt väster ut vid Alt-floden. Rästerna af rumäniska Orsova-armen, som nu såg hvarje hopp om räddning försvinna, kapitulerade vid Alt den 7:de. 8,000 man blefvo här fångar. Samma dag blefvo 10,000 man tillfångatagna NV om Bukarest. Allt som allt uppges sig tyskarne ha tagit c:a 123,000 rumäner och ryssar tillfångna hittills under det rumäniska fälttåget.

De andra fronterna erbjödo föga eller intet af intresse. Ryssarne voro ifrigt verksamma på Siebenbürgens öfgräns, men några resultat, som inverkade på situationen, uppnåddes inte.

Politiska händelser af största intresse lade så mycket mera beslag på uppmärksamheten. I England uppstod ministerkris, i det Lloyd George ansåg Asquiths ledning för svag och fordrade att själf få bli den afgörande. Asquiths afgång blef den omedelbara följden. Som Asquiths efterföljare nämndes Bonar Law och Lloyd George. Krisen fortfor utan att kunna afvecklas ända till torsdagen, då Lloyd George lyckades bilda ny regering.

I Athen inträffade den våldsamma politiska explosion man länge väntat. Den franska amiralen Fournet hade i samband med sitt afvisade ultimatum landsatt trupper i Pireus och lätit dem marschera till Athen, där de öfverföllos af kungatronna grekiska trupper. Svaret blef att krigsflottan bombarderade en höjd i närheten af slottet; därpå ingicks vapenvila och de allierades trupper tågade tillbaka till Pireus. Då Konstantin vägrade att ge ententen upprättelse, förklarade makterna blockad mot Grekland.



Foto. Jøger, Sthlm.

Kliché: Brandt & Öbergström.

FRU ASTRI TORSELL OCH ANDERS DE WAHL I STRINDBERGS "KAMRATERNA" PÅ K. DRAMATISKA TEATERN.  
Text å sid. 183.

Samtidigt med det egenartade och vackra porträttet å omslagets första sida, lämna vi en annan porträttbild af samma unga norska danskonstnärinna, fröken Lillebil Krohn. — I Norge är Lillebil



Foto. Rasmussen, Kristiania

Kliché: Brandt & Öbergström.

NORGES FRÄMSTA DANSKONSTNÄRINNA, FRÖKEN LILLEBIL KROHN.

Krohn utomordentligt högt skattad för sin danskonst, hvilken vid Reinhardts senaste besök i Kristiania så tjugade honom att han omedelbart engagerade henne till Berlin, där hon nu mest uppträder. — Af stort intresse vore att få se henne här i Sverige där den moderna danskonsten åtnjuter alldeles särskild popularitet. — Fröken K. är dotter af fru Gida Monrad-Krohn, som efter mannens död ingick giftermål med teaterchefen Christensen vid Nationalteatern i Kristiania.



Foto Nilsson, Kristianstad

Kliché: Brandt & Öbergström.

KRISTIANSTADS TEATERRESTAURANT, SOM SKALL ANORDNAS TILL BIOGRAFTEATER.

Inför de stora svårigheter för restaurandriften, hvilka vållats af de införda stränga spritrestriktionerna har man på olika platser sett sig nödsakad att söka finna annan användning för restaurantlokalerna än den ursprungliga afsedda. I Linköping har sålunda framlagts förslag om att Stora hotellets kafélokal skall omändras till biografteater och en liknande anordning är redan under utförande vid den s. k. Teaterrestauranten i Kristianstad.

# VECKANS PORTRÄTTGALLERI



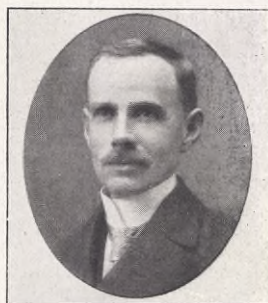
C. A. ADAM.  
Prost. F. d. Kyrkoherde.  
Göteborg. — 75 år 6 Dec.\*



O. A. ERLANDSSON.  
Postmästare. — Stockholm  
65 år 11 Dec.



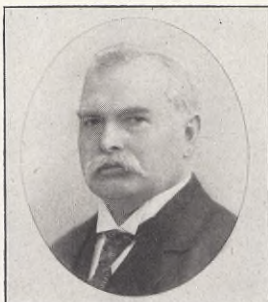
K. O. WIDERSTRÖM.  
Prakt. läkare. — Stockholm.  
60 år 10 Dec.\*



C. TOUR.  
Direktör. — Västerås.  
50 år 28 Nov.\*



P. A. L. MALMSTRÖM.  
Bankdirektör. — Vissefjärda.  
70 år 11 Dec.\*



C. A. SAHLIN.  
Bruksdisponent. — Laxå.  
55 år 15 Dec.\*



C. J. WAHREN.  
Disponent. — Norrköping.  
50 år 30 Nov.\*



S. BENGTSSON.  
Landbrukare. — Norup.  
50 år 9 Dec.\*



C. G. UGGLA.  
Häradshöfving. — Västerås.  
65 år 15 Dec.\*



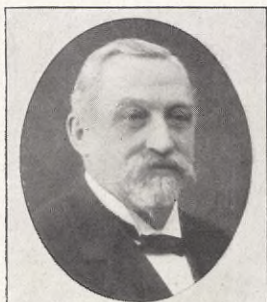
O. F. M. SILVERSTOLPE.  
Generalmajor — Stockholm.  
60 år 14 Dec.\*



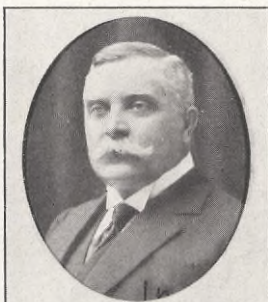
A. L. TÖRNER.  
Öfverstelöjnant — Oscar Fred-  
riksborg. — 50 år 2 Dec.\*



C. O. HELLSTRAND.  
anjunkare. — Karlsberg.  
50 år 1 Dec.\*



C. A. ROTHVALL.  
Grosshandlande. — Göteborg  
60 år 6 Dec.\*



L. H. N. SÖDERSTRÖM.  
Hotelldirektör. — Rättvik.  
60 år 29 Nov.\*



A. E. GRAFF.  
Fabrikör. — Båstad.  
50 år 11 Dec.\*



C. W. PETERSSON.  
Artist. — Stocksund.  
50 år 13 Dec.\*

\* Data ä nästa sida.

CARL ADAM. F. i Tyskland, stud. i Halle 62, prestv. 70, rektor o. hjälpredd. s. ä.; kyrkoherde i Göteborgs tyska försam. 72—08, prost 85; inspektör f. Göteborg folkskollär-sem. 95—01. Under ett antal år lärare v. Göteborgs hand-inst. o. i B. C. Rodhes skola; mångårig ordf. i styr. f. Kjelbergiska flickskolan. Led. af K. Vet. o. Vitt.-samm. i Göteborg.

KAROLINA WIDERSTRÖM. Stud.-ex. 79, med. lic. 88, aman. v. Sabb. sjukh. o. vid Allm. barnbördsh. i Stockholm 88—89; prakt. läkare i Stockholm sedan 89. Sveriges första kvinnl. legit. läkare. Stadsfullmäktig 13—15. Led. af folksk.-dir., skolråd. Medic. förf.

CARL TOUR. Sedan 92 anst. i Allm. Svenska elektr. a.-b. i Västerås, der han numera är ekonomie direktör.

ALFRED MALMSTRÖM. På sin tid godsegare i Vissefjerda der han var komm.-ordf. o. landstingsman, led. af Riksd. A. K. 85—87. Dir.-suppl. i Krist. ensk. bank. afd.-kontor i Vissefjerda 74—88, dir. der 88—02, o. sedan sistn. år i bank a.-b. S. Sverige.

CARL SAHLIN. Met. bergsng.-ex. v. Bergshögsk. i Stockholm 88; grufv. v. St. Kopparb. bergsl. a.-b. 90, disp. assist. der o. chef. f. dess jernv. 93—1900; sedan sistn. år disp. o. verkst. dir. f. Laxå bruks a.-b. o. a.-b. Aspa bruk. Deleg. i Laxå bruksegend. Fullm. i Jernkontoret, ordf. i styr. f. Bergshandl. vänner o. i Jernv.-fören, ordf. i styr. f. Sv. Emis. a.-b. till 15. Led. af Jernvägsrådet o. af Handelsrådet.

CARL WAHREN. Efter prakt. studier i utl. fabriksled. v. R. Wahrens a.-b. fabr. i Norrköping 89, disp. 01; jemväl disp. v. Holmens bruks o. a.-b. Bergs a.-b. samt Wernbohls a.-b. o. Forsa a.-b.; ordf. i styr. f. Skand. kred.-a. b. afd.-kontor. Led. af stadsfullm. o. hamnstyr.

SVEN BENGSSON. Eg. egend. Norups gård i Krist. län. Ordf. i komm.-st.; styr. ordf. i landtm.-fören.; led. af distr. styr. af hushålln.-sällsk.; styr.-led. i folkhögsk. o. landm. skola o. realskola. Styr.-led. i lungsötsan. Broby. Landst.-man. Led. af Riksd. A. K. sedan 11, suppl. i statsutsk., led. af komm. samt af straffkommissionen

CLAS UGGLA. Stud.-ex. 71, jur. utr. kand. 77, v. hfd. 79, fisk. i Sk. hoir. 87, häradshöfd. i Västmanl. s. doms. sedan 90. Stadsfullm. i Västerås, ordf. i styr. f. arb.-inst. o. i länets arb.-förmed. samt i länets fornminnesfören. Landstingsman.

OSCAR SILVERSTOLPE. U-löjtn. v. Ner. reg. 75, i Gen.-st. 83, maj. der 95—99, öfv.-löjtn. i armén 98, v. N. Skån. inf.-reg. 99, öfverste i armén 02, öfverste o. chef. i Elfsb. reg. 03—06, f. N. Skån. inf.-reg. 06—08, gen.-major i armén 08, i general. res. 12, mil.-befälh. på Gotland o. öfverste i Gott. int.-reg. 03—12. Led. af Krigsvet.-akad.

AXEL TÖRNER. U-löjtn. v. Sv. art.-reg. 83, transp. t. Vaxh. art.-kåf. s. ä. major v. Kustart. 06, öfv.-löjtn. 13; ff. chef. f. Vaxh. kustart.-reg. 14, ff. art.-befälh. i Vaxh. fästn. s. ä. Led. af Krigsvet.-akad. Stadsfullm. v. ordf.; ordf. i styr. f. Nord. kred.-bankens afd.-kontor.

OSCAR HELLSTRAND. Volontär v. Elfsb. reg. 87, serg. v. G. lifg. 93, fanj. der 02; bitr. lär. v. köksförestånd.-kursen 07—09; sedan 14 köksförestånd. samt tillika lärare v. Krigsskolan å Karlberg. Inneh. dansk belön.-med. i guld m. krona samt skyttmärke i guld.

CARL ROTHVALL. Deleg. i firman Carl Rothvall i Göteborg, verkst. dir. i färgeri a.-b. Levanten. Kassa-förvalt. i domkyrkorådet, kyrkofullm. o. kyrkovård.

NAPOLEON (POLE) SÖDERSTRÖM. Inneh. af Turisthot. i Rättvik sedan 08 o. af Jernv.-hot. i Bollnäs sedan 12.

AXEL GRAFF. Inneh. garverifirman Axel E. Graff i Båstad. Dir. i spritbol.; styr.-ordf. i byggn.-nmd, led. af komm.-nmd o. municip.-nmd.

WILHELM PETERSSON. Har utfört ett stort antal glasmålnings-, konserverings- o. restaureringsarbeten i kyrkor o. slott på olika platser i vårt land.

Vi återgifva här en bild af *den gamla gillestugan* i Forsa socken i norra Helsingland, en af vårt lands äldsta byggnader. Angående dess ålder har Wettersten, prost i Forsa åren 1737—1759 betyvat "att gillestugan byggts när Christendomen sig närorlunda rotat hade och sanner Gudstienst och dyrkan i hus och kyrkio ingångit, här man jämväl ting och stämmo under tak inlyttat och byggt det Stenhuset der til, som i Prestgårdens Nordöstra hörn ännu för ögonen står.

Forsaringen, det bekanta fornyndet, hvilken ursprungligen suttit fästad i gillestugans dörr, härleder sig, eiter hvad inskriften därå gifver vid handen från 1100 talet, vid hvilken tid även gillestugan torde hafva tillkommit.

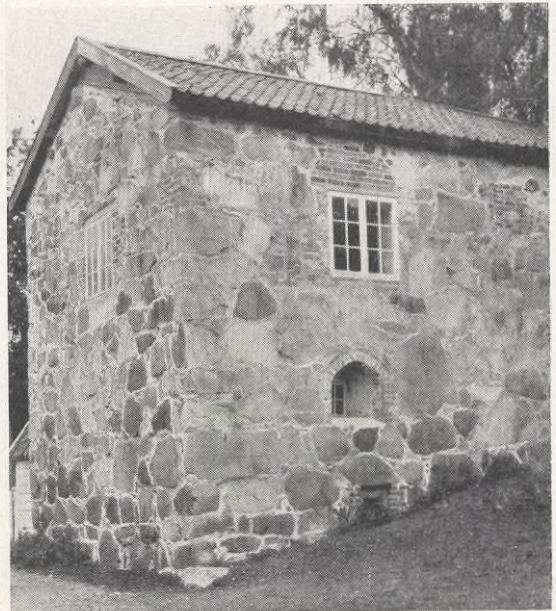
Manbyggnaden på *Stora Björknäs gård* i Bo socken på Värmdön lades på morgonen den 1 dec. i aska af våeld. Den vackra villabyggnaden, uppförd af trä i tre våningar, beboddes af konsulinnan Hilma Elfgrens, hennes sköterska, tjänare och en sömmerska Ida Nordberg, hvilken sistnämnda, i sitt uppjagade sinnestillstånd i stället för att skynda ned för någon af de båda trapporna hoppade ut genom ett fönster i andra våningen och i fallet mot marken ådrog sig svåra skador. Öfriga inneboende undkommo oskadade.

Elden hade uppstått på så sätt att konsulinnan E. lyst med ett bart ljus in i en garderob, hvarvid här hängande kläder antändts.

**HVAR 8 DAGS Kvartalsprenumeranter**

behagade i god tid före den 1 jan. **förnya prenumerationen** i och för undvikande af afbrott i tidningens regelbundna expedition.

EXP. af HVAR 8 DAG.



Foto, Westerlund, Näsåren. Klische: Bond. S. Östergrens. FORSA GILLESTUGA, EN AF LANDETS ÄLDSTA BYGGNADER.



Foto Svinhufvud, Sthlm. Klische: Krm. A.-B. Bond. S. Östergrens, Sthlm. RUINERNA EFIER STORA BJÖRKNÄS HERRGÅRDSBYGGNAD PÅ VERMDÖN, SOM HEMSÖKTES AF ELDEN DEN 1 DEC.

# ENGELSKA PORTRÄTT FÖR DAGEN.

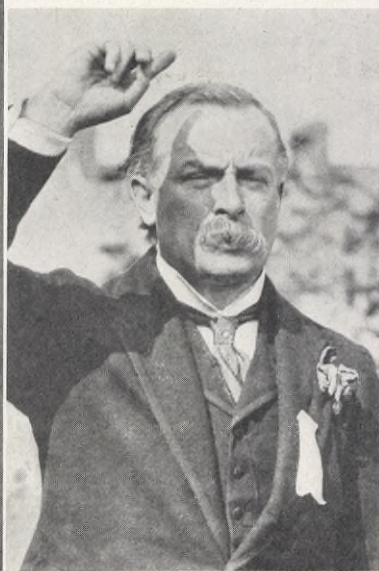
## ENGLANDS DIKTATOR:



Efter fotografier. H. ASQUITH.

H. ASQUITH. Sedan 1908 liberal premiärminister. Har, i den mån påtagliga resultat af Englands krigföring utebljvit, förlorat i prestige för att efter ett förnyadt anfall af "den starke mannen", *Lloyd-Georg*, i dagarne helt öfverlämna statsrodret åt denne.

D. LLOYD-GEORGE. Har från ursprunglig obemärkthet såsom advokat, parlamentsledamot, minister (finans-, krigs- och ammunitions-) nått fram till en ställning som väl ingen i England intagit sedan Cromwells tid. Han är de facto Englands diktator, den man som af alla anses i hvarje fall vara den ende som i närvarande stund kan äga kraft nog att styra det engelska statskeppet i spetsen för en högerminister med arbetarpartiets stöd.



D. LLOYD-GEORG.



SIR EDW. CARSON.

SIR EDWARD CARSON. Irländsk godsägare och politiker. Stod för några år sedan vid gränsen af öppen fäjd mot engelska staten såsom unionistisk ledare emot Home rule. — Har nu ingått försoning, varit minister och nämnes såsom ett af de alla starkaste namnen i den engelska politiken.



LORD NORTHCLIFFE.

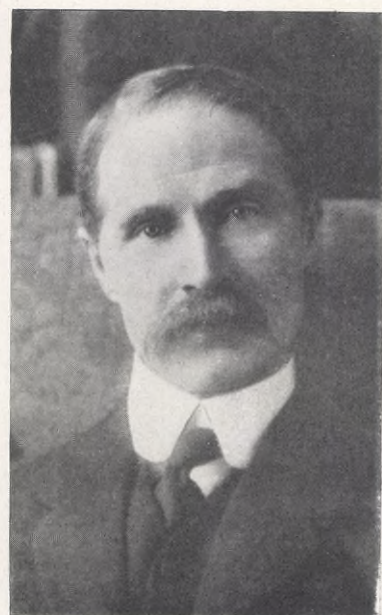
LORD NORTHCLIFFE. Ägare och ledare af de förmämsta höger-tidningarne — "Times", "Daily News" och ett flertal andra — har han i denna egenskap haft ett utomordentligt inflytande på den allmänna opinionen. Med sin mäktiga präss har han understött Lloyd George och är en maktfaktor af största betydelse i den engelska nutidspolitiken.

BONAR LAW, som efter Balfour intagit platsen som högerpartiets ledare har i denna sin egenskap manifesterat en till hänsynslöshet gränsande energi, hvaremot han knappt gifvit tillkänna några djupare politiska insikter annat än i tullskydds'rågor, där han står som sitt partis expert. Han är köpman, chef för två stora järnverk och innehar förtroendeposten som president i Glasgow Iron Trade. Blir nu marinminister.

ARTHUR J BALFOUR har under en lång följd af år spelat en framträdande roll i engelsk politik. Blef 1891 unionisternas ledare, efterträdde år 1902 Salisbury som premiärminister, men fick år 1905 vika för en liberal regering. Efter den misslyckade engelska Dar-daneller-aktionen kallades B. att som marinminister efterträda Winston Churchill. Blir nu utrikesminister.



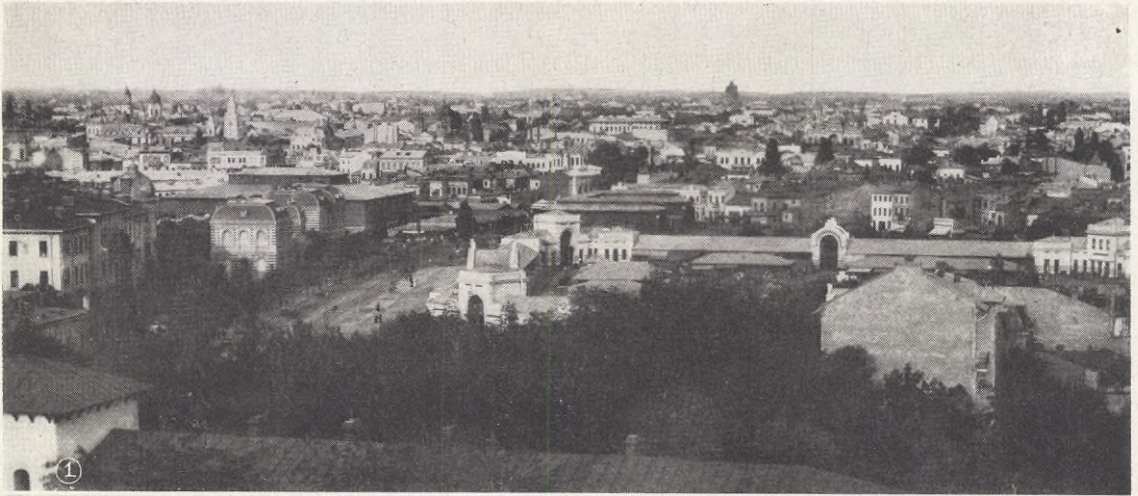
A. BALFOUR.



A. BONAR-LAW.



# BUKAREST, RUMÄNIERNAS ERÖFRADE HUFVUDSTAD.



1. VY ÖFVER BUKAREST. — 2. REGERINGSBYGGNADEN. — 3. PARLAMENTET. — 4. UNIVERSITETET. I förgrunden Bratanu-monumentet. 5. PALATSET CANTACUZINO.

*Bukarest*, Rumäniens huvudstad, sedan några dagar i tyskarnas och deras bundsförvandters hand, är en modern storstad med omkring 350,000 invånare. Staden, som är medelpunkten för landets administration, krigs- och undervisningsväsende samt handel, äger ett universitet om fem fakulteter med öfver 3,000 studenter, konstakademi, musik-konservatorium, landbruksinstitut, ett stort antal sjukhusinrättningar m. m.

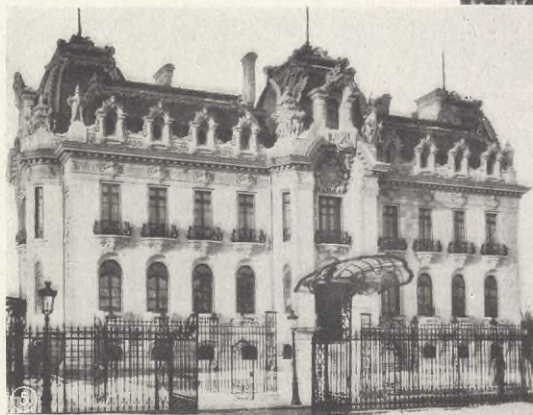


Kilob: Kem. A.-B. Bouet Silberpappe, Sthlm.—Glej.

Bukarest befästes åren 1885—96 enligt den berömde belgiske fästningsbyggaren Brialmonts förslag med 18 fort och lika många mellanverk, alla med en rik utrustning af pansarkupoler. Dessa befästningar, hvilka tidigare ansetts ointagliga, föllo som bekant nästan utan motstånd i de tysk-österrikiska angriparnes segerrika hand.

## INNEHÅLL:

Flygmaskinsbyggaren d:r Enoch Thulin (biografi och helsidesportätt). — Karl XII:s dödsdag högtidlighålles i Kristianstad — Det nya Radiumhemmet i Stockholm. — De högre armébefälet. I. — Kejsar Franz Josefs biografning. — Svenska och utländska bilder för dagen — Världskriget. — Några bilder frå Bukarest. — Veckans porträttgalleri.



Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan angifvande af källan förbjudes vid laga påföljd.  
För Berättelser och Historietter gäller oöilkorligt förbud.